

OZ Deti Slnka

Ak pomôžeš jednému človeku, pomôžeš tým celému svetu. (Talmud)

Výročná správa OZ Deti slnka za rok 2023'

O nás

Činnosť OZ Deti slnka je zameraná

- riešenie problémov rómskych komunit,
- spolužitie rómskej minority a majority,
- zvýšenie zamestnanosti,
- začlenenie slabých a sociálne vylúčených skupín do spoločnosti,
- prístupnenie ekonomických možností sociálnych služieb,
- sociálnu prevenciu,
- sociálne poradenstvo,
- sociálne služby.

V roku 2019 došlo k rozšíreniu stanov OZ Deti slnka o tieto činnosti:

- k/ rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt, realizácia a ochrana ľudských práv, ochrana a podpora zdravia a vzdelávania,
- l/ vykonávanie mimoškolskej vzdelávacej činnosti, informačných a osvetových aktivít, konzultačnej a poradenskej a administratívnej činnosti,
- m/ realizovanie výskumu a vývoja v oblasti spoločenských a humanitných vied a/alebo v oblasti prírodných a technických vied,

¹ OZ Deti slnka Spišské Vlachy, ul. Železničná 71.
IČO 45006199 štatutárny zástupca Mgr. Katarína Kotradyová, PhD
DIČ 2022388852
č.t. 0905 258 909
e- mail: katarinay@gmail.com

- n/ ochrana a tvorba životného prostredia,
- o/ sprostredkovanie zamestnania pre sociálne vylúčenej skupiny,
- p/ zriaďovanie a vytváranie jednoduchých pracovných dielní na zvyšovanie zamestnanosti,
- q/ navrhovanie riešení a podieľanie sa na odstraňovaní bytových problémov znevýhodnených skupín ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením (vrátane menších a migrantov),
- r/ vykonávanie opatrení v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- s/ poradenstvo v oblasti prevencie a eliminácie diskriminácie, týrania, sociálneho vylúčenia,
- t/ aktivity v oblasti občianskej informovanosti a participácie,
- u/ aktivity v oblasti budovania a posilňovania inštitucionálnych kapacít MNO, tvorby partnerstiev, zlepšenia prístupu k informáciám o VS a zvyšovania participácie na správe vecí verejných,
- v/ aktivity v oblasti optimalizácie procesov, zavádzania kvalitnejších systémov a tvorby lepších verejných politík,
- w/ organizovanie športových, kultúrnych a iných spoločenských podujatí,
- x/ prieskum trhu a verejnej mienky,
- y/ služby súvisiace s počítačovým spracovaním údajov,

Občianske združenie Deti slnka je dobrovoľné, nepolitické a neziskové združenie občanov SR, ktorí sa chcú svojou prácou podieľať na odstránení rasovej nerovnosti, podpore sociálnej spravodlivosti a na podpore participatívnej demokracie. Občianske združenie Deti slnka vzniklo 4. 7. 2006. Najvyšším orgánom združenia je členská schôdza.

V marci 2008 schválilo MV SR Dodatok č. 1. k stanovám občianskeho združenia Deti slnka, pričom sa cieľ a činnosť OZ rozšírila o sociálne poradenstvo. Od roku 2012 sa OZ Deti slnka zameriava výrazne na výkon špecializovaného sociálneho poradenstva.

Špecializované sociálne poradenstvo odborne zastrešuje Mgr. Katarína Kotradyová, PhD.

Výkon špecializovaného sociálneho poradenstva je OZ Deti slnka zabezpečovaný od roku 2016 v dvoch poradniach špecializovaného sociálneho poradenstva, ktoré sú financované v rámci KSK.

Kropachy

Špecializované sociálne poradenstvo realizujeme v prenajatých priestoroch **Slovenskej pošty na ul. Poštová 1123 v Kropachoch**. K dispozícii máme miestnosť o výmere 30 m² a miestnosti určené na hygienu. Kancelária na výkon špecializovaného sociálneho poradenstva je vybavená potrebnou počítačovou technikou, pričom PC je pripojený na server, tlačiarňou a didaktickou tabuľou. V našom OZ pracuje jeden zamestnanec, ktorý je odborne kvalifikovaný na výkon špecializovaného sociálneho poradenstva. V súčasnosti zabezpečuje výkon špecializovaného poradenstva v Kropachoch Mgr. Katarína Kotradyová, PhD., ktorá v OZ Deti slnka pôsobí aj ako garant.

Gelnica

Špecializované sociálne poradenstvo sa v **Gelnici vykonáva na ul. Športová 14**, ide o miestnosť o rozmeroch 20 m², miestnosť je plne vybavená a má aj miestnosť určenú na hygienu. Poradenstvo zabezpečuje jedna pracovníčka s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa v odbore sociálna práca pani PhDr. Kristína Kliková.

Naším hlavným cieľom je zlepšiť sociálno-ekonomickú situáciu znevýhodnených skupín obyvateľov v okolí Krompách a v okolí Gelnice. V roku 2016 sme získali rozšírenú akreditáciu na tieto cieľové skupiny:

- Osoby, ktoré nemajú zabezpečené základné životné podmienky na uspokojenie životných potrieb;
- Osoby, na ktorých je páchané násilie alebo sú ohrozené domácim násilím;
- Osoby, ktoré sú dlhodobo nezamestnané;
- Osoby s nádorovým ochorením alebo osoby s iným závažným zdravotným postihnutím;
- Osobám po výkone odňatia trestu slobody;
- Osobám drogovovo závislým;
- Odchovanci z detských domovoch.

MPSVR sekcia sociálnej a rodinnej politiky predĺžila OZ Deti slnka v roku 2019 akreditáciu na odbornú činnosť špecializované sociálne poradenstvo udelením rozhodnutia ministerstva č. s. 20214113/2022-M OAK zo dňa 16. 9. 2022 o päť rokov.

Etický kódex, ktorým sa riadi OZ Deti slnka

- Členovia OZ sa snažia o dosiahnutie a udržanie vysokej úrovni profesionálnej práce.
- Pri práci s klientom nesmie dochádzať k nedodržaniu ľudských práv.
- OZ sprístupňuje svoje služby čo najširšej verejnosti.
- Členovia OZ rešpektujú princíp sociálnej spravodlivosti a etiky všetkej práce.
- OZ zabezpečuje ochranu klienta a ochranu informácií.
- V rámci poskytovania sociálneho poradenstva sa poradca snaží čo v najväčšej miere podporovať snahu klienta rozhodovať o svojej budúcnosti samostatne, pričom sa snaží neustále získavať a rozvíjať odborné poznatky a uplatňovať ich v praxi.
- Pri práci s klientom nesmie dochádzať ku konfliktu záujmov.

V roku 2023 vyhlásil VÚC Košice výzvu na predkladanie projektov na výkon špecializovaného sociálneho poradenstva o ďalšie dva roky. OZ Deti slnka bolo v tejto výzve úspešné a získali sme možnosť vykonávať špecializované sociálne poradenstvo ďalšie dva roky a to v Krompachoch a v Gelnici.

Naším primárnym cieľom pri poskytovaní špecializovaného sociálneho poradenstva na ďalšie dva bude pomoc pri riešení nepriaznivej sociálnej situácie a v neposlednom rade zabránenie prehlbovaniu procesu sociálnej vylúčenia – sociálnej exklúzie. Sociálne vylúčenie má výrazný dopad na životy jedincov, ktorý sa nachádzajú v nepriaznivej životnej situácii a ktorí sú procesom sociálneho vylúčenia najviac ohrození.

Jedným z najzávažnejších sociálnych javov v súčasnej spoločnosti je sociálna exklúzia, ktorú vzhľadom na jej následky na život jedincov vnímame ako negatívny sociálny jav, ktorý sa premieta do sociálnej reality života spoločnosti v kontexte stále sa zväčšujúcej marginalizácie určitých skupín obyvateľstva. Mnohí predstavitelia, ktorí sa zaoberajú problematikou sociálnej exklúzie tvrdia, že tento proces je nezvratný, pričom fenomén sociálnej exklúzie spájajú jednoznačne s chudobou.

Sústredenie sa na monetárnu paradigmu sociálnej exklúzie prinášalo v minulosti jednostranný pohľad na samotný proces sociálneho vylúčovania. Súčasné vedecké štúdie preto vnímajú sociálnu exklúziu ako mnohodomenzionálny problém a nespájajú ju iba s chudobou ako základným deficitom v rámci sociálneho vylúčenia.

Prvým sekundárnym cieľom v rámci poskytovania špecializovaného sociálneho poradenstva v nasledujúcich dvoch rokoch v súlade s novou výzvou bude snaha o zastavenie procesu sociálneho vylúčenia prostredníctvom špecializovaného sociálneho poradenstva v kontexte konceptu poskytovania dlhodobého poradenstva v nadväznosti na využitie inovatívnych metód a techník.

Druhým sekundárnym (čiastkovým) cieľom predkladaného projektu je rozšíriť poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva aj do odľahlejších častí okresu Gelnica a v okolí Krompách – to znamená v rámci príľahlých obcí a miest, ktoré patria do spádovej oblasti Krompách a Gelnice. Musíme však podotknúť, že aj doposiaľ sme počas terénnej práce vykonávali špecializované sociálne poradenstvo v Prakovciach, Slatvine, Kaľave a Helcmanovciach (viď snímky dňa). Už v roku 2021 sme nadviazali spoluprácu s obecným úradom Slovinky a obecným úradom Helcmanovce, ktoré nám poskytli možnosť v priestoroch obecných úradov vykonávať poradenstvo. Táto spolupráca však bola v období núdzového stavu obmedzená. Navštívili sme aj obecný úrad v Margecanoch a Spišských Vlachoch, kde sme požiadali o vyhlásenie oznamu v obecnom úrade o možnosti využitia tejto ambulantnej formy pomoci.

Za cieľ si kladieme v nasledujúcich rokoch osloviť ďalšie okolité obecné úrady a požiadať ich o súčinnosť – jednak o propagáciu tejto formy sociálnej služby a o možnosť, aby sa občania prostredníctvom obecných úradov dostali k našej pomoci. Pracovníčka vykonávajúca špecializované sociálne poradenstvo v Krompachoch je motorizovaná a v rámci výkonu terénnej sociálnej práce vykonáva špecializované sociálne poradenstvo v príľahlých obciach a mestách - Kaľava, Slovinky, Spišské Vlasy, Margecany, Slatvina, Richnava a Kluknava. Pracovníčka vykonávajúca špecializované sociálne poradenstvo v Gelnici je odkázaná na autobusovú dopravu, čo sa vzhľadom na veľkosť okresu Gelnica nedá zvládnuť. Preto v nasledujúcich rokoch plánujeme prijať ďalšieho zamestnanca, ktorý by mal na starosti poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva v odľahlejších častiach okresu a jeho náplňou by bola viac terénna práca oproti ambulantnej.

Tretím sekundárnym (čiastkovým) cieľom predkladaného projektu je rozšírenie spolupráce s komunitnými centrami a s terénnymi pracovníkmi jednotlivých miest a obcí, ktoré sa nachádzajú v okolí Krompách a Gelnice. Čiastočne sme túto spoluprácu zrealizovali už v predchádzajúcom období. Širšiu spoluprácu nám však zamedzilo prepuknutie pandémie COVID 19 a nasledujúce obmedzenia predovšetkým v rokoch 2021/2022 v dôsledku vyhlásenia núdzového stavu.

Štvrtým sekundárnym (čiastkovým) cieľom je vykonávanie vyhľadávacej činnosti a to práve v spolupráci s komunitnými a terénnymi sociálnymi pracovníkmi.

Primárny aj uvedené čiastkové ciele projektu chceme naplňať pri plnom *rešpektovaní autenticity klienta, akceptovaní jeho odlišnosti a vcítení sa do aktuálnej situácie klienta.*

Dosiahnuté výsledky v roku 2023 pri poskytovaní špecializovaného sociálneho poradenstva

Problémy našich klientov boli v roku 2023 relatívne podobné s rokom 2022, avšak v roku 2022 boli problémy klientov riešené s väčším dôrazom na prežívanie strachu z pandémie COVID 19, poprípade z očkovania. Starší a osamelí jedinci sa nedokázali na očkovanie prihlásiť, strach z ochorenia ťažko znášali onkologický pacienti a zdravotne ťažko postihnutí jedinci.

Okrem toho vplyvom obmedzených kontaktov počas minulých rokov sa objavil nárast depresívnych epizód a s tým spojených problémov. Zaznamenali sme nárast rozvodov, manželských problémov, ale i nárast alkoholizmu a drogovej činnosti u mladistvých a u žien, ktoré zostali opustené v domácnosti bez partnera poprípade bez detí. Situácia sa v roku 2023 vo vzťahu k pandemickým opatreniam zlepšovala. Rok 2023 predstavoval u našich klientov nádej, že pandemické opatrenia sa nevrátia a pandémia COVID 19 bude na ústupe. Mnohí jedinci však počas pandémie prišli o prácu a mnohým našich klientov zomreli príbuzní, či už na následky pandémie alebo následne pridružených ochorení.

Najčastejšie problémy, ktoré sme v období rokov 2023 riešili:

Dlhodobá nezamestnanosť, nevládanie výchovy maloletého dieťaťa, neplatenie výživného na maloleté dieťa, vysoké dlžoby, exekúcie, zdravotné znevýhodnenie, problémy vo vzťahu k rodičom, nepriznané kompenzačné dávky, odobratie dávok v hmotnej núdzi, starostlivosť o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, podvod na klientovi, ktorý je zbavený právnej spôsobilosti, zbavenie právnej spôsobilosti, nárok na invalidný dôchodok, prepustenie zo zamestnania, popôrodná depresia so sklonom k samovražde, nedostatok finančných prostriedkov na zaplatenie doučovania, obvinenie zo zanedbávania mravnej výchovy dieťaťa, rodinné nezhody, predrozvodové a porozvodové problémy, psychické a fyzické týranie, strata blízkej osoby, manželské nezhody, nástup do väzenia, starostlivosť o dieťa zverené do osobnej starostlivosti, dlžoba po prehratí súdneho sporu, neschválenie opatrovateľského príspevku, a pod.

Spôsoby riešenia konkrétnych problémových situácií:

Dlhodobá nezamestnanosť bola riešená predovšetkým modeláciou postoja k zamestnaniu, ale i hľadaním ďalších možných alternatív zamestnania sa a oslovením potencionálnych zamestnávateľov; nevládanie výchovy maloletých sme konzultovali s úradom práce, matku dieťaťa sme informovali o zákonných možnostiach a opatreniach, ktoré je možné v danej záležitosti realizovať, zároveň sme pracovali s nácvikom konštruktívnej komunikácie s maloletým dieťaťom; odobratie náhradného výživného sme konzultovali s advokátom, následne sme písali odvolanie a boli sme úspešní; neplatenie výživného na maloleté dieťa bolo riešené v spolupráci s políciou a súdom, zároveň sme pracovali s matkou dieťaťa a pomáhali je zvládať náročné obdobie v rámci toho že sme jej poskytovali sociálnu oporu; vysoké dlžoby

a exekúcie boli riešené konzultáciou s exekútormi, vypracovaním splátkových kalendárov, ale i nácvikom finančnej gramotnosti a pomocou pri osobnom bankrote v spolupráci s CPP; onkologické ochorenia sme riešili podporou a motiváciou pri liečbe, ale i poskytnutím potrebných informácií, zároveň sme pracovali s Beckherdovým vzorcom zmeny, ktorý sa nám osvedčil pri viacerých sociálnych problémoch; zdravotné znevýhodnenia boli riešené v kontexte podpory a hľadania buď alternatív pracovného uplatnenia alebo podpory pri ochorení; nepriznané kompenzačné dávky boli riešené pomocou pri odvolaní; podmienené odsúdenia bolo spojené s pocitmi viny a nespravodlivosti, s klientmi sme pracovali v rámci konfrontácie a persúzie; podvod na klientoch, ktorí boli napr. zbavení právnej spôsobilosti bol riešený v spolupráci s Okresným súdom a podobne. Za najčastejšie metódy, ktoré sme pri práci s klientmi využívali všeobecne bolo modelovanie a hranie rolí, analýza silového poľa, Beckherdov vzorec zmeny, ale i podpora, motivácia a povzbudenie. Využívali sme aj konfrontáciu, persúziu a reflexiu. Výrazne sa nám osvedčilo využívanie modelácie postoja a to všetkých jeho zložiek, či už konatívnej, emotívnej alebo kognitívnej.

Štatistické ukazovatele pre rok 2023 - úväzok 2 /nevykázaný mesiac december, zároveň jedna zamestnankyňa je od mesiaca október na dlhodobej PN/

- Počet jednorazových klientov	232
- Počet dlhodobých klientov	130
- Osobný kontakt	1122
- Telefonické intervencie	66

Výkon špecializovaného sociálneho poradenstva bol finančne podporený VÚC Košice a to vo výške 44 830,50 eur /3 765 hod. Výsledná hodnota je na hod. poskytovaného špecializovaného poradenstva je 12,10 eur/hod.

V roku 2023 sme získali v rámci 2 % sumu 702,30 €.

Dary od súkromných osôb boli vo výške 824,34 €.

Ďalšia činnosť a aktivity OZ Deti slnka v roku 2020

- V spolupráci s nadáciou N&T sme počas posledných dvoch rokov realizovali dva projekty, ktorými sme prispeli na pomoc ukrajinským utečencom. Nadácia nám v roku 2023 poskytla 2000 eur ako pomoc na prevádzkové náklady spojené s poskytovaním špecializovaného sociálneho poradenstva.
- OZ Deti slnka vydalo v spolupráci s nakladateľstvom v Ružomberku vedeckú monografiu zameranú na poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva pre osoby nachádzajúce sa v procese sociálneho vylúčenia a to na rozmedzí rokov 2022 a 2023. V roku 2023 sme sa snažili túto vedeckú monografiu distribuovať na pracoviská, kde sa špecializované sociálne poradenstvo poskytuje, ale i na vysoké školy so zameraním na sociálnu prácu.

- Zamestnanci OZ Deti slnka sa aj v roku 2023 zúčastnili v spolupráci s OZ Druhá strana mince jednodňového školenia, ktoré bolo zamerané na verbálnu aj neverbálnu komunikáciu pri práci s klientom.
- Už v roku 2018 bolo naše OZ Deti slnka zaradené medzi subjekty spolupracujúce na projekte Ochrana detí pred násilím v rámci okresu Gelnica a Spišská Nová Ves (na základe akreditácie na špecializované sociálne poradenstvo), pričom táto spolupráca pokračovala aj v roku 2023.
- V roku 2019 bolo OZ Deti slnka oslovené kontaktným bodom na pomoc obetiam trestných činov, ktorý bol zriadený MV SR v Košiciach a boli sme požiadaní o spoluprácu (na základe akreditácie na špecializované sociálne poradenstvo). Táto spolupráca pokračovala aj v roku 2023.
- Poradňa špecializovaného sociálneho poradenstva v Gelnici sa stala Distribučným miestom pre predajcov pouličného časopisu Cesta – podpora osôb z nízkym alebo žiadnym príjmom v okrese Gelnica (Helcmanovce, Žakarovce).
- Zamestnankyňa OZ Deti slnka sa stala členkou sociálnej komisie mesta Gelnica – riešenie poskytovania sociálnych služieb v meste Gelnica a vecí s tým súvisiacich.
- V roku 2023 bola nadviazaná spolupráca so spolkom Červeného kríža v meste Gelnica – organizácia aktivít miestneho spolku.
- V roku 2023 naše OZ Deti slnka realizovalo niekoľkokrát ročne zbierky obnoseného oblečenia, ktoré sa následne distribuujeme osobám v nepriaznivej sociálnej situácii, a iným vybraným subjektom v sociálnej oblasti.
- Pokračujúca spolupráca s Ligou za duševné zdravie – v rámci integračného projektu zameraného na utečencov z Ukrajiny.
- Aktívne začleňovanie príslušníkov ukrajinskej menšiny do spoločnosti – mimo prevádzkových hodín čítanie slovenských kníh pre ukrajinské deti v meste Gelnica.
- Realizácia podvečerných stretnutí osamelých seniorov v meste Gelnica – posedenie pri čaji a koláčiku v príjemnom rozhovore.
- Spolupráca pri organizácii vybraných sociálnych aktivít mesta Gelnica – primátorsky punč (výťažok je použitý na organizáciu medzinárodného dňa detí).

- V roku 2023 bola v rámci OZ Deti slnka vytvorená databáza anonymných darcov – oblečenie, hygienické potreby, školské potreby, hračky, knihy, kuchynské potreby, použitá automatická pračka a iné – ktoré sú následne distribuované osobám v nepriaznivej sociálnej situácii.
- Supervízia v našej organizácii prebieha raz ročne v počte dve hodiny. Supervízia je realizovaná Mgr. Katarínou Kotradyovou, PhD. a doc. Ing. Mgr. Lýdiou Leškovou, PhD.

Riziká a príležitosti

Strednodobý a dlhodobý výhľad: *Cieľom OZ Deti slnka bude aj naďalej poskytovanie sociálneho poradenstva a to v kontexte eliminácie patológie, pomoci v nezávislosti, osobnostnom raste klientov a v mobilizácii “zdravých“ zdrojov prirodzeného prostredia klienta.*

V blízkej budúcnosti sa budeme snažiť prispievať k zlepšeniu sociálno-ekonomickej situáciu znevýhodnených skupín obyvateľov v Krompachoch, Gelnici a okolí, predovšetkým občanov ohrozených sociálnym vylúčením a občanov nachádzajúcich sa v pasci chudoby. V dlhodobom výhľade máme víziu zlepšovať komunitný rozvoj v danej oblasti a naďalej pracovať s klientmi s ťažkým zdravotným postihnutím.

Za hlavné riziká, ktoré môžu ovplyvniť v budúcnosti činnosť a stabilitu organizácie považujeme obsadzovanie prípadných voľných pracovných miest a to predovšetkým v Krompachoch. Nájst' pracovníka, ktorý by zvládol náročnú prácu s klientom a zároveň zložitú administratívu je ťažké. K tomu môžeme prirátat' neustále nízke mzdy, s ktorými zápasíme počas posledných rokov a tým pádom vyvstáva otázka, či zamestnanci budú ochotní pracovať za súčasnú mzdu aj v nasledujúcich dvoch rokoch. Okrem toho veľkým rizikom udržateľnosti špecializovaného sociálneho poradenstva považujeme aj neprimerane zvyšujúce náklady za nájom a za energie.

Obsah výročnej správy bol schválený na zasadnutí členskej schôdze a to 31. 12. 2023.

Vypracovala Mgr. Katarína Kotradyová, PhD. – štatutárny zástupca OZ Deti slnka